

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

Gens, Frangipania, Astrva, Aquina, & Tolfa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38372

mum delata est. Hi fuerunt Episcopi duo Cenadiensis, & Segniensis; & cum his Stephanus Croatiae Comes ab origine Romanus, Frangepania gente, quae sanctissimum olim Pontificem Gregorium produxit, Praesulum decus, & norma: & Tarvisinus quidam Doctor, cui postea Pius apud Dalmatas Episcopatum commisit. Haec ille. Ex horum verbis colligitur falsam esse opi. D. Io. Petri Villa de Canibus, dicentis Signiae Comitum, ex Materno genere Frangipanos esse, & non ex Paterno.

Gesserunt Frangipanij Comites Signiae pro armis gentilitiis, in caelo sanguineo, Aquilam auream, frustulis nigris fragmentatam, ut aliquod pietatis Auitae monumentum saltem in armis appareret, cum in cognomine, quod ex Frangipanio, in Signium transit, quodammodo deperditum uideretur. Procedente demum tempore familia haec Illustris ad Anagninam ciuitatem

tem Campaniae in Hernicis translata, sed quo temporis intervallo explicare non ualeo, ibidem quoque clarissima existit, protulitque Romanos Pontifices doctrina & sanctitate celebres, Innocentium III. Gregorium IX. ex monacho Camaldulensi, & Alexandrum III. ex monacho Benedictino, aliosque S. R. E. Cardinales, & utriusque status tam ecclesiastici, quam secularis, uiros praecclarissimos.

Nonnulli etiam eorum in Foro Iuliensem prouinciam transmigrantes, Auitum adhuc Frangipanium nomen, in hodiernum usque retinent.

GENS, FRANGIPANIA, ASTRVA, Aquina, & Tolfa.

Porro autem tertius, qui & natu minor, ex tribus fratribus Frangipaniis, nomine Hugo, in Apuliam & Campaniam rediens, in eisdem locis gentis Frangipaniae, quae ibidem adhuc extat, Auitum maiorem nomen adhuc retinens, auctor fuit. Et in Campania quidem Comites de Aquino, qui nunc uocantur Comites de Loreto, & de Belcastro, & olim Frangipanii Romani nuncupabantur, a quibus clarissimus ille S. Ecclesiae Sol, S. Thomas Aquinas originem duxit, procreatos refert Scipio Mazella ex uetustis instrumentis in describenda familia de Tolfa; & adducit Ioannem Manardum Medicum insignem, qui lib. 5. epistol. epistola 5. asserit S. Thomam

Aqui-

Aquinatem ex Frangipana ortum familia. Adiungitur & huic Ioannes Barrus lib. 4. pag. 298. qui illud idem confirmat. Ex horum aliquo puto esse uerb a illa, quæ pro huius ueritatis confirmatione ad me transmisit R. P. D. Hieronymus Brugia, Montis Casini Abbas; quæ sine nomine auctoris hæc continebant.

S. Thomas de Aquino migravit sub an. 1270. mense Martij, 7. die eiusdem mensis, in Abbatia Fosse nouæ, & postea fuit translatum eius corpus Tolosam in Ecclesiam dedicatam sub eius nomine, anno 1370. uixit annos ferè 50. Prædictus uero Sanctus fuit genere nobilissimus, nam ex linea paterna, fuit ex genere Comitum Aquinorum, qui nominantur Comites de Loreto, & de Belcastro, & antiquitus dicebantur de Frangipanis Romanis, quæ fuit progenies Sanctissimi Gregorij Papæ primibuius nominis, quæ progenies est antiquissima. Reliquit Dominus Bernardus Comes de Loreto se habere vnum instrumentum apud se, pertinens ad progeniem suam, in quo Boetius Senator, & Theologus, qui alias S. Senerinus appellatur, protestis inducitur: in quo ipsi Comites de Loreto, & de Belcastro uocantur de Frangipanis, ut reperitur in quadam chronica antiqua in conuentu SS. Ioannis & Pauli de Venetijs. In linea uero materna, habuit matrem Neapolitanam, Theodoram nomine. Item habuit duas sorores carnales, quarum una mater exstitit Petri Serenissimi Regis Aragonum: Altera uero fuit mater inclyti Ludouici Regis Sicilia. Hæc tenus scriptura illa.

Comitum autem Aquinorum posterius inter multas ciuitates, vrbes, & oppida, quæ in suis prouincijs ceperunt, Terracinam quoque, & Asturam, Caietanumque Ducatum, suæ ditioni adiunxisse leguntur, quas multo tempore sub sua potestate retinere. In Apulia uero ex eodem Hugone succedente tempore procreati Domini de Tolfa, quorum originem prædictus Scipio Mazella Neapolitanus, in descriptione regni Neapolitani, his Italicis uerbis explicat.

Non è dubio alcuno che la chiarissima famiglia della Tolfa non sia l'istessa che Frangipana, la quale famiglia quanto sia in Roma antichissima, è nobilissima, è noto a ciascuno, poiche da essa nacque San Gregorio: & Giouanni Menardo nel 5. libro delle epistole, nella 5. Epistola, dice che della medesima familia, fosse L'Angelico Dottore San Tomaso. Luca Contile nobilissimo scrittore nel trattaio delle imprese nell'epistola dedicatoria vuole la casa d'Austria essere l'istessa che Frangipane, dal che si uede la nobiltà è grandezza di questa casa. Passò la famiglia de Frangipane in Regno 1268. Percioche trouandosi doi fratelli Si-

x 3 gnori

gnori d'Asura in Maremma di Roma, & essendo Corradino rotto in Abruzzo, è fuggito ad Asura terra di Marina, per trouare una barca da passare a Pisa, uno de i fratelli, lo fece prigione, & lo diede in mano del Re Carlo primo. Onde per guidardone il Re li diede la Pelosa, Terracosa, Ponto, & Fragnito. Hauendo questa famiglia fatto molte parentele co i Nobili di porta nuoua, fu aggregata nel detto seggio, & gli huomini di essa esercitando l'antico loro valore furono di molta stima appresso gli antichi Re da i quali hebbero honorati carichi. In proce sso di tempo poi detta famiglia di Frangipane si spinse. Ma tornando Alfonso II. Re di Napoli della Toscana, di nuouo la portò in Napoli, percioche uedendo che Papa Paulo II. era per far guerra co i Frangipani Signori della Tolfa, per causa che uoleua attribuire alla Sede Apostolica alcune uene di Lume di Rocca, trouati da essi Frangipani nel Territorio della Tolfa, dicendo che tutte le miniere erano del Pontifice, il Re per acquietare i Romani si pose in mezzo, & accordò Nicolo Frangipane, & opero che'l Pontifice sborsata una buona somma di dinari a i Signori della Tolfa, si pigliasse la ragione de detto castello. Pago il prezzo che fu giudicato il castello predetto, & cosi i Signori della Tolfa comprarono il Contado di Serino. Hauendo poi Nicolo accasato Ludouico suo figliuolo maggiore, con Aurelia Carassa sorella di Gionanni Conte di Polycastro, fu per opera del Conte che detta famiglia fosse aggregata nel seggio di Nido. Onde tutti di detta casa lasciato il cognome di Frangipani, si chiamarono della Tolfa. Successo poi nel Regno Ferdinando primo, uisto la fedeltà che usato haueua il fratello di Gionanni, lo fece Conte di San Valentino. Possengono hoggi i Signori di questa famiglia non solo le dette Contee ma anco molte altre terre è feudi. L'arme ch'usano fare, è una torre d'Argento in campo azzuro, uolendo credo dinotare per la Torre la Signoria che anno hauea della Tolfa, & per questo non usano fare l'antiche insegne della famiglia Frangipani.

Hucusque Mazella, qui dicens predictos Dominos de Tolfa illius Turris argenteæ in campo cæruleo insigne sibi sumpsisse in memoriam illius Domini, quod quondam possederant, uidetur ignorasse antiquum familiae Aniciae symbolum quod erat idem (campo tantum excepto qui sanguineus erat) cum eo quod nunc familia ista de Tolfa gestare noscitur: & ideo non ob memoriam illius Domini, sed ut demonstrarent seipsos ex Anicia familia quondam propagatos, autum & antiquum nobilissimæ illius familiae insigne, quod ipsi in mutatione Anicii nominis in Frangipanum, reiquerant, iterum pro gentilicio stemmate familiae suæ reassumpserunt, sanguineo

neo Aniciano, in campum caeruleum transmutato, vti quondam fecerant Michaelii Frangipanii Veneti.

Putatur & a doctissimo Hieronymo Rubeo Ravennate, Brancaliones ex Frangipaniis orti, qui coniectura ducitur, quod Latinus Cardinalis, Nicolai iii. Papae ex sorore nepos, qui a S. Antonino, Volaterrano, & aliis, uocatur Frangipanius: a Ioanne Villano, & Landino, Brancalconius appelletur.

DEO MAGNO. ETERNO.
Gradus VI. Anicianus XXIX.

Leo Petrusleo, Anicius, Maximi Petrileonis filius, cuius res gesta adeo obscurae sunt, ut praeter nomina, tam patris, quam eius, ut filij Maximi, quem unicum dicitur reliquisse, vix aliud reperire potuerimus. Reperimus tamen & illa non sine magno R. Bardi labore, qui nobis ea subministravit. Obuisse fertur anno 926.

Maxima Anicia Pierleonia, Maximi Petrileonis filia, nupsit Lucio Statio Diodoro Frangipani propinquo suo, & in ea iterum Pierleonia, & Frangipania Familiae in unum coaluere: Extat eius, & mariti memoria in antiqua quadam inscriptione, quam ad uirum eius apponemus.

Lucius, Stadius, Diodorus, sive Heliodorus, Frangipanis, Antonij Frangepanis filius, uxorem duxit Maximam Aniciam Perleoniam praefatam, ex qua quidem filios sustulisse fertur, à quibus Frangepanes qui sub Paschali II. & Gelasio II. magna in Urbe potentia vixerunt,

runt, rectam originis lineam traxisse referuntur, at illorum nomina ex historijs non reperiuntur. Obijt Lucius anno Christi 891. Ut ex eius Epitaphijs patet, quae sibi uxor eius posuit. Communicata sunt illa nobis à R. Bar di, quorum primum sic dicebat :

DEO. MAGNO. ÆTERNO.
MAXIMA. ANICIA. MAXIMI.
PETRILEONIS. F. STEPHANI.
N. L. STATIO. DIODORO.
FRANGEPANI. ANTONI.
F. BENEMERENTISSIMA. PO-
SVIT. ET. S. AN. D. INC.
DCCCXCI.

Aliud vero corrosum, & mutile sic erat :

—AX—II—....V. L. N. P. LEONIS.
MAXIM—TE—NI. ANI—T—L. F.
HELI—DORI. VXOR. B—J—I—N
D. D.
DCC.—XIX.

Ex ijs autem litteris, quae in hac inscriptione cernuntur etiamnum integra, ea quae vel defunt, vel mutila conspiciuntur; ita restitui, seu suppleri posse, ac debere videntur, ut hoc modo sit legendum:

MAXIMA. ANICIA. LEONIS.
NEPTIS. PETRILEONIS.
MAXIMI. STEPHANI. ANI-
CII. FILII. FILIA. HELIO-
DORI VXOR. BENEMERENTIS-
SIMA. DEDICAVIT.
DCCCCXIX.

Gradus VII. Anicianus XXX.

Maximus Petrusleo, Leonis Petrileonis filius, cuius memoria nulla alia extat, quam illa quae est apud Volaterranum, & R. Bardi, apud quos & nomen eius legitur, Stemmatisque successio agnoscitur in duobus filijs Stephano, & Petro, quos ex uxore reliquit. Obijt, ut annotatum nobis dedit R. Bardi, anno 987.

Gradus VIII. Anicianus XXXI.

Stephanus Petrusleo, Maximi filius, cuius solam nominis, & posteritatis memoriam, habemus apud Volaterr-

ter.

terrannum, & R. Bardi. Eius filius Leo. Obijt ex eiusdem Bardi sententia anno Do. 1030.

Petrus Petrusleo, Maximi filius, in hoc tantum memorabilis quod filium genuerit Ioannem Gratianum, qui postea Romanus Pontifex factus est.

Gradus IX. Ancianus XXXII.

Leo Petrusleo, Stephani filius, vir magna potentia, & auctoritatis in urbe, cuius meminerunt Volaterranus, lib. 23. c. ult. & R. Bardi; relicto filio Petro, & filia N. anonyma diem obiit, anno circiter 1078.

Ioannes Gratianus Petrusleo, Petri Petrileonis filius, S. R. E. Archipresbyter S. Ioannis ante portam Latinam, vir bonus, & venerabilis; abdicante Benedicto VIII. dicto IX. Summus Pontifex renunciatus ipse Calen. Maij, anno Dom. 1045. Gregorius VI. appellatus est; Sedit annum 1. Menses 7. dies 22. Coactus in Concilio Sutrii ab Imp. Henrico III. Aug. congregato abdicavit 12. Calend. Ianuarii anni sequentis 1046. & Cluniacum in Gallis relegatus, ibidem non longe post obiit, & sepultus est. Vacavit sedes dies 4. ut tradunt Panvinus in Chron. Pont. Rom. & Ecclesiast. Carolus Sigonius de Regno Italiae lib. octavo. ad annum 1046. & alii.

Gra-

Petrusleo, de Petrisleonibus, Leonis Petrileonis filius, Comes Montis Auentini Romæ, cuius potentiam, & zelum erga sedem Romanam, egregiè produnt Platina in uitis Paschalis II. et Gelasij II. Pontificũ Rom. Carolus Sigonius de Regno Italiæ lib. 10. & D. Dodechinius Abbas in appendice ad Marianum Scotum ad annum 1110. cuius verba, quod egregiam eiusdem Petri laudem contineant, & ad genealogiæ nostræ texturam multum accommodata videntur, non inutile, nec superfluum iudicauit hic inserere, sunt autem eiusmodi:

Si Dominus Papa hæc Regi non adimpleuerit, ego Petrus Leonis iuro, quod tota potentia mea tenebo ad Dominum Regem. Obsides autem nisi effugerunt, reddemus altero die post coronationem Regis. Si per Papam remanserint, vt non coronetur, similiter reddemus Dominico die quum Rex ad processionem venerit. Obsides dabo Gratianum filium meum, & filium Vizonis filij, & filium sororis meæ, si, cum habere poterò. Hæc sunt sacramenta ex parte Domini Papæ: ego Petrus Leonis iuro vobis, quia Dominus Papa proximo die Dominico adimplebit Regi, quod in carta conuentionis scriptum est.

Hæc

Hæc ibi. Videtur hallucinatus fuisse Raphael Volaterranus lib. 23. antrop. c. ult. cum dixit Familiam Perleoniã, sic ab hoc Petroleone cognominatã, cum ut ex precedentibus vidimus, idque etiam testatus est Rubens lib. 5. hist. Rav. loquens de Blanda Perleonia, quæ vixit anno 834. hæc familia multis ante hunc Petrum seculis, Romæ clara & illustris fuerit. Fortassis loqui voluit Volaterranus de armis huius familiæ, Petrus enim iste, primus fuisse fertur, qui ad Leonem nigrum auro Frangipanatũ, in argentea campo; tres fascias rubeas, & argenteas totidem adiunxit, quod ab eo sic acceptum eius posteris postea inuiolabiliter conseruarunt. Qua vero ratione hoc nouum, ad prisca insignia adiunxerit, cum non sit qui prodat, explicare nequeo: nisi forte dicamus arma illa materna fuisse, quæ ob eius memoriam, ut nostro seculo etiam in vsu est, Petrus sibi usurpare voluit. Reliquit ex uxore N. filios octo, quorum nomina sunt Leo, Cintius, Guido, Iordanes, Petrus, Ioannes, Gratianus, & Obicio. Et tandem de tota Ecclesia Christiana, & Romana Republica optime meritus, maximo omnium dolore obiit, ut nonnulli colligunt anno 1128. & sepulturam meruit ad S. Paulum via Ostiensi, ad cuius sepulchrum sequentes uersus leguntur: